

IJA # 1063

ספר ברכת אברהם

Sefer Birkat Avraham

Brudo, Abraham ben Elijah

Venice, 5456 (1696)

NOI REFORMATORI

Dello Studio di Padoua.

HAuendo veduto per la fede di reuisione, & approbatione del P. F. Antonio Leoni Inquisitore nel Libro intitolato, Benedittioni d'Abraham, di Abraham Chielisi, non vi esser cosa alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per attestato del Segretario nostro niente contro Prencipi, e buoni costumi, concedemo Licenza, che possi esser Stampato, offeruando gl'ordini in materia di Stampe, & presentando le solite copie alle Publiche Librarie di Venetia, & di Padoua.

Data li 14. Ottobre 1696.

✚

✚

Ascanio Giustiniani Cau. Reff.

✚

Francesco Cornaro Proc. Reff.

Agostino Gadaldini Segr.

Antonio Finozzi Nod.

Benignos Lettores.

Or dar à demostrar como las palabras de nuestra lej fanta y Bendita e de los profetas y de nuostros sabios son todas yojas muj preciadas, enuulunte hazer este mj libro , y pense de hazerlo en lengua hespagnola y en letra vulgar, mas despues vide que no me podia lo dar à entender ni me podian entender, por esto me determine de hazerlo en lengua hebraica y letra ebraica, mas Rogo alos Senhores que aman al D. B. y asu fanta lej que topen con algunos sabios que les aclaren estas mis palabras de este mi libro para que conoscan las gracias del D. B. y quanto preciadas son sus palabras y las palabras de los profetas y de nuestros sabios y le den loores y lo Bendigan que nos dio tal lei santa y verdadera, y que despartio de su sciencia à sus temientes.

Handwritten signatures and notes in Hebrew script.

הסכמות חכמי עיר ויניציאה יעא

על

יוס פוב באתי ועל פסקי תורה ונאתי להקלוד בקדר המהדירי בעת סמחת גילה שעת חדשה כולה ומן סמחתכו הוא מתן תורתכו תורה מפוארה הכינה וגם חקרה כפער היצירה הוא ספר המכונה **ברכת אברהם** כדורו יסיה כוית הולד והדרו ועת כראתה הקסת כפדנו יקסת קוסר מהיר להאיר על הארץ שפת אמת ככון לחם ארי שבאמתנו אופיכו ומיודעכו ממנו פכה מן ונגב הכאדר בפיכה וגדולה שמונאה לו ממזרח שמ"ס עד מכואוי קמו רבנים ויאסרונו מלכים ופי שרים ויה ללוסו כי חכו ממתקים וקולו מחמדים ומי לנו גדול ממנו דרוס בנינו אפר העלנו גם פלה כרכת בני עמו להשפיע לנו מכת יבי ככורי חקדו אמרי ספר הן דרוסים כמעשה כראסית אור הוקס על כל אור נח ומנוחמא היונא כקו מדה טובה מרובה קו הטהה המיושר כבין מהלך אמיתי שאינו יוצא ממרכו הדרך ישכון אור הישר וההכנה ותורתו אומנותו ממנה שטה כוס עקרים ושרשים להוליד כנים או תלמידים וללמדם קוסט דרכי אדים חיים ומי האיש הירא ורואה את דבר ה' ולכו לא יגול בקרכו לכרך כעין טובה וכפס טבעה כרוך שחלק מחכמתו לאיש תם ונפלא וככל מדות טובות אברהם ככד מאד וגם אני חף כי דבר שפתי יחסרו כל מוכ וסת יקותי יפה מדכורי כי אין מלה בלשוני ליכנס כיון כת המדברים המחירים לארץ ולדרים אשר מפיהם חנו שיום אמרתי נדוק זה בא לבית מלוני לא אפטר ממנו כלי רינה יקח באחס כן מזמרת ארשי ברכה ברכת הדיוט ויזכה קולמוסי לכתוב ספר תהלותיו ואל יהי קל בעיניו המיעוט כי לית לי דיו ודיו לכא מן דין ההכרח להיות נדון לשבח כי כוונתי רבויה ואם מעט אינם משוערים לגדולת המקבל לדרוש כרבים ולעלות על פולחן מלכים יקבלני מנר האהבה וירשני לומר לפניו דבר טירה כמנת **נאות** לכם מ' זאת הברכה

מכל חכמילב ונ - בוני עמנו הטוב לברע מול יפ - עתואפים
 לנו מתוק לאור טוב לעינים חנו דורשתורת משה רבנו
 עופו לשאוב אס כן הכמה ממנו כיפיו לנוניב פניב שמים
 מבור חכמתו ד - לה לנו מים **ברכת אברהם** הוא הנחיל אינו
 רבט לימין רב זה עיניך שימה עליו מבנו אל תנח ידוך
 בור - ע תפארתו מן עורך
 נח ספרו עפע - פיק חרימה ולה - בין ולהשכיל כל תלמודך
 יהיו עיניך רו - אות את מורך

דרי הנעיד יעקב ככמו'הרר שמואל אבוהב זלסה;

קשט - אמרי אמת . מיוסדים על אדני פני קא חויבא הכא תורה ופסוק
 במקום אחד . מדרש והלכה . מרגלית טובה תלויה ל **אברהם**
 כדוק כשה **ברכת אברהם** ח"כ ר"ס . מעלת הרכ הכולל .
 דיון המניין . מר קשיש כמו סרר **אברהם ברורו** כר"ו
 כ **ד' ש' ד' נ' א** גדול שמו . וכל הארץ יבא קו תהלתו . ויהי שמעו .
 אמרתי הכני . הכני . להודיע לבני האדם יקר תפארת גדולתה . כאשר שמענו
 כן ראינו . פה אחד וסגנון אחד . עולה לכה רכני בגולה . אשלי רכרכי .
 ללעילא . לעילא . בכרכתא . ותשכחתא . אחי ור'עי . קמו כידכס . מרנכתא
 דלית בה טימי . זו תורה . וזו ספ"רה . באו חסו כנלה . קריאתה זו הלולה .
 עד יקייף וירא כורא עליה . יכוון ויסיס ירושלים תהלה . בשנת
 גלים יחכנו ויכרככו יחד פניו **אתנו** כלה לפ"ק .

זעירא דמן חברייה **שלמה** ככמו סרר **ישעיה**
ניצה אלה . פט . **ויניציאהו**

התנצלות המדפיסים

את כי סוגת הממטת קנת אותיות ותיבות סאיר ויתיר בספר וכדיו עולה
 זדון וחלף הכנת כוננת הרכ המספר הספר כר"ו . וידוע כי כל אדם
 כותב לו סוגב ועטמה ושגיאות מייבין ודא תעוות שיכול לתקן הוא . לכן הסתדלנו
 לסדר לוח העציות הכחות לדינו ואשר ראו ציינו העולות בספר התורה הזו
 ואשר כוהו כדחיו כרשיית הדף עמוד ושיטה . ואתה איס סלדים
 הקורא בספר . כיראתלדים שעל לכך כי תמצא אחיה טעות
 ושגיאה תתלה בחוסר וסוגת המדפיס כי הוא טעה
 כשיקול הדעת מחוסר ההכנה . וכפא
 כבוד חקמת הרכ המחבר נקי :

הקדמת הרב המחבר היא

ברכת אברהם

לפני כוננות האחת שהגם ספרי זה הוא
מעט הכמות אמנם פני המעיין יקח ברכת
זאת ברכת מעט למנחה רבה ופן היותי גר בארץ אחרת :
ובכתיבה רבה סמוך
לפרק הנביעה : הפסית שהנני תכרך לא יתכרך ואתן הודאות לשמו הגדול שזכני
למחר הספר הזה . והוא במקדו הגדול יזכני להדפיס כל הסתוב אלני בתורה
ובכתיבים ובכתובים . וגם כל תשובותי אשר הם בכיתי וכמויותי מלבד המודפסות
בכ' חלקים מספרי הרב הגדול אבני התעודה מה' ר' משה גנבנשת זלהה .
בספריו הנקראים פסם פני משה . והוא יחיר עיני במאור כל תורתו הקדושה
ויזכני לאהבה וליראה אותו ולעבדו בלב שלם כל ימי קיי .

ובראותי ספרי זה שהוא מעט הכמות אשים דברתי . ואשר שיר רת
והען והומר .

אל נא תהי ברכת מעט קלה בעיניכם

תשורת הבל !

כי כן אדון עולם ובורא כל והוא שערה

למנחת הבר !

הקדמת הרב המחבר היא

יחברך

הכורה ויפתחה ה' יוצר אשר עזרני עד כה לחבר את הספר
 הזה בעיר הגדולה והמפוארה. אמשטארדם י"עא כ"ג
 ימים שעכבניו עם ימי החורף. תמה טבא בזכרוננו ממה
 שדרשתי בספר הזה ספר בראשית ובעניינים השונים בו בעיר ואם בישראל
 היא העיר הגדולה קושטנרניא י"עא. וגם בעיר המהוללה. ארד'אנופול' י"עא
 שפני קהל ועדה מזה רבות בשנים יותר מחמשים שנה. וישן כי לא היו ספרי
 אתי אשר על כן לפעמים אינו מביא דברי רז"ל ודברי המפרשים והפוסקים אל.
 בכתבם ובלשונם ואיזה מקומם אמנם ידע המעיין בספרי זה שכוללות הדברים
 אשר אני מביא אחת יהנה חכי ובנדק כל אמרי פי אין בהם נפתל ועקש.
 וכגון דא נריך לאודועי טאס יראה הרואה בתוך דברי שום דבר אשר כבר קדמוני
 דבכך בספריהם ידע באמת כי קודם שמכרתי הסיבור הזה לא ראיתי שום דבר
 ממנו בשום ספר: והסיבה היא ישן כי בימי בעורי אמרתי אחכמה לעיני
 בספרי המפרשים אל. אחר כן ראיתי שכשהייתי רוצה להתחכם ולמדש שום דבר
 יותר מדבריהם לא הייתי יכול ואפילו להוסיף שום דבר על דבריהם שתכף ומיד
 הם מאורים נגד עיני דברות קדשם. אשר על כן גמרתי בדעתי שלא לעיין
 עוד כלל בשום ספר מקפרי המפרשים ראשונים ואחרונים. ומה שיוכחי הא
 המוכן לאדם דעת אותו הדבר. ואם לפעמים המנא ימנא שום דבר מדברי
 באמרותיהם אמרות טהורות שם אנכי על אמרתם כמנא מלל רב. שסוונתי
 לדעת גדולים. והנה אחר כן ראיתי בספר שמיכר הרב הגדול בעל ספר אזוני
 והושע בקת מקומות קצת מדברי וידע המעיין שכאמת קודם שכתבתי כל הכתוב
 לי בספר הזה לא ראיתי ספרו כלל ועיקר. והנה בחיי הרב הנזכר אלהה.
 דרשתי עניינים אלו שאבא קצת מהם בספרו הבהיר הנזכר שנדפס אחר כן אחר
 ימים רבים. ומה גם כי הרואה יראה שיש בדברי הכתובים בספר הזה תוכפת
 רב מדברי הרב אל. והנני מחזיק טובה רבה ואפריזין אמטייה לבני עמיתי איש
 אשר נתן אדם חכמה בלבו ויחשבה עליו. איש אשר כלכבי אף רוחו בקרבו כרע
 באח לו. החכם המרומם ככל מעלה ובכל מדה טובה מרובה הנה אולם
 בת"ר יוסף צרפתי היא. אשר על פי רוב ספריו ורוב בקיאותו בדברי
 דכותבו והמפרשים אל רוב הדברים שהיו לי בעל פה הוא היה מביאם לזכרוננו
 בכתבם ובלשונם ואמר עם הספר והוא היה לי לשזר רב לחבר ספרי זה.
 ה' יהיה תמיד בעזרתו ויכלן ימיו בטוב ואורך ימים ושנות חיים ושלום ויוסיפ
 לו. וזכר נדיק לכרכה הנין יקיר לו כן חכם נתן אל חכמה בלבו שהוא הטיב
 מדו עמי שאני הייתי אומר לו כל הדברים על פה והוא כותב על הספר כדו
 עשה ופה כע"טו עם סופר מהיר בכתב יפה עד מאד בלי שום טעויה
 כלל. וקולי אל ה' כוקעת ועולה יזכה לחיות בכועש ה' והיתה כפשו
 כנרוד החיים את ה' לדני אמן. וקראתי עם ספרי זה בשם.

יצאנו עניניו יחזיק חזקם יצאנו

ברכת

ספר ברכת אברהם פ' בראשית א

אם

אמרתי אספרה אזכיר תהלות: תורתנו הקדושה כמה מעלות -
לאמרם לא יספיקו אמרים ומלות: ולגבורם לא יכילו ספרים ונבילות
אמנם אמרתי אלקטה נא באמריכם כמלקט עוללות.

ואען

ואומר כי הנה אמרו במד' בראשית כרא' לדים בשביל התורה שנקראת
ראשית שאל' וכו' וכן איתא עוד בכ"ר א"ר כניה העולם ומלואו לא ככדא
לא כובות התורה שאל' בחכמה יסד ארץ וכו' וכן איתא בפ' ד' דכדדים על הא דמיינתו
סס תניא ר' אומר גדולה מילה שאלמלא מילה לא כתקיימו שמים וארץ שאלמר אם לא
ברית יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתו. ופליגי דר' לעזר דא"ר גדול' תורה שאלמלא
תורה לא כתקיימו שמים וארץ שאלמר אם לא ברית יומם ולילה חקות שמים וארץ
לא שמתו.

דר' מעט
התורה

והגם דר' פליגי עליה וס' ל' דהאי קרא דאם לא ברית וכו' כאמר על המילה. הכס
כרא' לי לעכויות דעתי שגם רבי מודה לרבי אלעזר כזה שאלמלא תורה לא
כתקיימו שמים וארץ. ומאי דפליגי עליה הוא במשמעות אם לא ברית דר' א' כצירא ליה
דמילת ברית כאמרה על התורה ור' ס' ל' שאלמלא על המילה. אבל מר' אמר חדא. ומר'
אמר חדא. דר' א' ס' ל' שהעיקר הוא התורה והוא הסוכה מברואת שמים וארץ וקייומם
כדכתיב אם לא ברית יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתו. ור' ס' ל' דמפיקרא
הסוכה הראשונה כדו שוכל לבוא ללמוד התורה היא להקדים המילה שאלמלא המילה
לא תהיה לימוד התורה.

בבו שאמרו כמ' ע' פ' ואלה המשפטים ואל'. אמר לו אבן קלוס הגר לאנדריאנוס
המלך רונה אכי להתבייר וכו' אמר לו לך ולמוד תורתך ולא תמול. א"ל אבן קלוס
אפי' חכם שכלכותך ווקן בן ק' שכה אינו יכול ללמוד תורתך אם אינו מל שכן כתוב מגיד
דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי ולמי לבני ישראל עם קרובו
ע"כ. כאופן שאם אין מילה אין תורה אבל הא מיהא שגם הוא מודה לרבי אלעזר
כזה שאלמלא תורה לא כתקיימו שמים וארץ.
גם שלמה המלך עליו השלום כמכתמו משכה את התורה בכמה מעלות עובות ואמר.

פסוק

אשרי אדם מצא חכמה ואדם יפיק תבונה כי טוב סדרה מסרה בקף ובחרוץ
תכונתה יקרת היא מפנינים ובל' חפצך לא ישוו בת ארץ ימים ביסונה
בשמאלה עשר וכבוד דרכיה רכבי גועם וכל נתיבותיה שלום עץ הים היא
למהויקים בה ותומכיה מאשר. ע"כ

ובבר' הוא ידוע שחכמה נקראת מה שאדם לומד מא' חרשים או מתוך הספר. ותבונה
היא מה שאדם מכין מדעתו דבר מתוך דבר. אשר על זה אמר שה' ע"ה אשרי
אדם מצא חכמה שעם החכמה שלמד ככ' ל' ידע שהעולם כלו הוא מחדש ויש בורא שברא
השמים וכל נכאם שארץ וכל אשר עליה הימים וכל אשר בהם מהאפס שחולט
הוא אל' א' מושל ככל ברואיו לפנות בהם כדכוננו. ומשנית ככל ברואיו ומשלם

לאיט I I א א

ספר ברכת אברהם פרשת בראשית

לאים כדרכו לאיש חסיד כמפעלו . ולרשע כרשעתו . וספע כנאותו כתבול אכסי
סנולתו . וכתן לבו תורת אמת על יד משה כנאלו בתר"ג. מנות חקים ומספטים טובים
וכמו שכל זה כלמד מענייני ספר בראשית ומגאולת מנרים וממפתח הר סיני ושאר
מנות תורתנו הקדושה . וככלל זה יכיר את בוראו ואת גדלו ויבא לאהבה וליראה
אותו ולעבדו בלבב שלם ויוכה למי עולם שכולו טוב וכלו ארוך . ועל כן אמר ש"ה
אשרי אדם מנא חכמה . ואדם יפיק תבונה זהו מי שהוא מבין דבר מתוך דבר
שהוא גם כן באשרי . וכמו שאמרנו במדרש משלי על הכתוב ודעת
קדושים בינה. אלו בעלי תלמוד שפשהם יושבים ומבינים דבר מתוך דבר הם דומים
למלאכי השרת שנקראו קדושים שנאמר ודיבא יהב לקדישי עליונין . ומנין שהמלאכים
נקראו קדושים שנאמר לקדושים אשר בארץ המה . ע"כ .

ובנות בעל המאמר לומר ששנאמר שלמה המלך ודעת קדושים בינה רצה לומר
ודעת קדושים שהם המלאכים הוא הכינה שפשהת"ח מבינים דבר מתוך
דבר הם דומים למלאכים שנקראו גם הם קדושים כמוהם . תדע גם המכמים
והבדקים נקראים קדושים כמו המלאכים שכן כתיב ודיבא יהב לקדישי עליונין ומנא
מטא ומלכותא השמנו קדישין והנה הכתוב הזה מדבר על עדת בני ישראל בזמן הגאולה
סי' ככ"א . וכמו שכן כראה פשט הכתוב וכמו שכן פירשו רבינו סעריה גאון ור"י ז"ל .

גם יגיד עליו רעיו הפסוק האחר . לנקמיה שאמר לעם קדישי עליונין . וא"כ מבאן
כראה שנקראו גם הם קדושים כמו המלאכים והוא מפני שדומים להם . ופריך ומנין
שהמלאכים נקראו קדושים רצה לומר מעיקרא נריך לדעת איך המלאכים נקראו
קדושים כדי שנאמר שמה שאמר הכתוב ודיבא יהב לקדישי עליונין וגם מה שאמר
שלמה המלך ודעת קדושים בינה שרצה לומר שנקראו גם הם קדושים כמו שכן נקראו
המלאכים והוא מפני שדומים להם וככ"ל . והשיב שכן לקדושים אשר בארץ המה
ומהוזהרך לומר אשר בארץ המה בודאי . שהוא לאפוקי הקדושים שאינם בארץ כי אם
בשמים שהם המלאכים . ואם כן מכל זה כלמוד שמה שאמר שלמה המלך ודעת קדושים
בינה הוא על המבינים דבר מתוך דבר שדומים למלאכי השרת שנקראו גם הם קדושים
כמוהם . אשר על כן אמר שלמה המלך אשרי אדם מנא חכמה ואדם יפיק
תבונה שכשפיק תבונה ומבין דבר מתוך דבר גם הוא באשרי מפני
שמתוך זה יכיר את בוראו כמו אברהם אבינו שארזל שמכן שלש שנים הכיר את בוראו
במה שהבין ממנויות מדבר מתוך דבר וכמו שארזל ובדאיתא כבר אשית רבה יע"ש .

ויבין וישכיל כי ש' לדנו הוא אחד ואין יחיד כיחדו בעלם ואין סוף לאחדותו .
ואין לו מות הגוף ואינו גוף ולא כערוך אליו קדושתו והוא קדמון לכל דבר אשר ברא
ראשון ואין ראשית לראשיתו . וליראת האריכות אינו מפרס כל דבור ודבור מדברי
הרמ"בם ז"ל אלו בכל עקריהם ופרשיהם . אמנם מי שירצה לעמוד בעיקרם ופרשיהם
אל כל הדבריה הללו יעיין בס' מוכת הלכות סער א' פ"ה . וגם בס' העיקרים ו
מפעלות אדום ובשאר ספרי שלמים וכן רבים חכמי שלומי אמוני ישראל המדבר